

УДК: 331.2

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-68-3-87-94>

Тіхонова Марія Анатоліївна,
кандидат юридичних наук, доцент
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків)
ORCID : <https://orcid.org/0000-0002-4836-5928>

Міт'єва Карина Дмитрівна,
курсант,
майстер спорту з пауерліфтингу (raw100, wps/awps)
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків)

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ЗАОХОЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗАЙНЯТТЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ

У сфері фізичної культури і спорту, незважаючи на прийняті нормативно-правові акти, що повинні забезпечити її підтримку і розвиток, є ряд проблем, серед яких ми можемо назвати низький рівень матеріальної бази та інфраструктури для занять фізичною культурою і спортом; практичну відсутність популяризації та пропаганди фізичної культури і спорту серед населення як складових не просто здорового способу життя, а фізичного і ментального здоров'я людини; незадовільні умови праці тренерських кадрів, а звідси їх брак; практичну відсутність фінансування спортивних комплексів тощо.

Тож за рідкі успіхи наших спортсменів на міжнародних змаганнях ми можемо завдячити впевненості, витривалості, терпінню та силі духу батьків і дітей, а також ентузіазму тренерів, які все ще намагаються працювати й виховувати спортсменів світового рівня у тих умовах, що склалися.

У запропонованій статті авторками підкреслюється те, що сьогодні участь та перемога в змаганнях, виконання нормативу, отримання спортивного розряду, спортивного звання перестало мати значення. І це є правильним, з одного боку, адже такого роду заохочення залишилися лише в країнах колишнього СРСР, в інших країнах молодь займається спортом і фізичною культурою, в першу чергу, заради здоров'я. А з іншого боку, на погляд авторок, отримання хоча б маленького матеріального бонусу — пільги при вступі до ЗВО, отримання надбавки до стипендії студента тощо — було б невеликим, але стимулом для занять фізичною культурою і спортом в Україні.

Ключові слова: спорт; популяризація спорту; здоровий спосіб життя; розвиток фізичної культури і спорту; фізична культура; оплата праці; надбавки; оклад; студент; курсант.

Актуальність проблеми. Днями закінчився чемпіонат світу з легкої атлетики, що проводився в Досі, Республіка Катар. Українські легкоатлети завоювали дві срібні медалі, і в турнірній таблиці наша країна розділила 21 місце з Естонією. Незважаючи на тяжкі умови проведення чемпіонату — пізні, майже нічні, старти, важкі погодні умови, відсутність

належного харчування та води, фахівці фізичної культури та спорту вважають, що цей показник є прямим наслідком поступового знищення та занепаду спорту в Україні.

З метою відзначення досягнень видатних спортсменів та стимулювання творчої праці тренерів, посилення державної підтримки функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, створення сприятливих умов для ефективного розвитку фізичної культури і спорту як важливої складової здорового способу життя 08.11.2002 року був виданий Указ Президента України № 998/2002 «Про додаткові заходи щодо державної підтримки і розвитку фізичної культури і спорту в Україні» [1]. Президент України вимагав серед іншого розробити заходи щодо економічного стимулювання підприємств, установ та організацій усіх форм власності, які провадять фізкультурно-оздоровчу і спортивну діяльність, сприяють розвитку самодіяльного масового спорту; забезпечити збереження та розвиток мережі фізкультурно-оздоровчих і спортивних закладів за місцем проживання населення, укомплектування їх відповідними кадрами, фізкультурно-спортивним інвентарем та обладнанням; передбачати під час формування проєктів відповідних бюджетів видатки на утримання та розвиток мережі спортивних шкіл, центрів олімпійської підготовки, здійснення ними навчально-тренувальної роботи та забезпечення необхідних умов для їх ефективного функціонування; сприяти вирішенню соціально-побутових проблем чемпіонів та призерів Олімпійських та Параолімпійських ігор, видатних спортсменів та їх тренерів; розробити заходи щодо пропаганди здорового способу життя, гуманістичних цінностей спорту, нових форм масової фізкультурно-оздоровчої роботи тощо.

У 2017 році Кабінетом Міністрів України було затверджено чергову Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року [2]. Відповідно до цієї програми та зазначеного вище Указу кожна територіальна громада або селищна міська Рада приймає власну, індивідуальну програму підтримки молоді та розвитку фізичної культури і спорту на ті ж самі роки (наприклад, Програма підтримки молоді та розвитку фізичної культури і спорту на 2017-2020 роки, затверджена рішенням сільської Ради Колодяжської Громади 28.07.2017 р. № 4/4). У кожній такій програмі затверджується, що її метою є визначення провідної ролі фізичної культури і спорту як важливого фактору здорового способу життя, профілактики захворювань, формування гуманістичних цінностей, створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, сприяння досягненню фізичної та духовної досконалості людини, виявлення резервних можливостей організму, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві; або те, що на сьогоднішній день активізується фізкультурно-спортивна та оздоровча робота, проводяться відповідні заходи щодо підняття масового спорту серед дітей та жителів сіл громади і чимала увага приділяється здоров'ю дітей та юнацтва, їх відпочинку та заняттю фізичною культурою і спортом [3].

Однак сьогодні бачимо руйнування мережі фізкультурно-оздоровчих і спортивних закладів. Наприклад, не відремонтовано легкоатлетичний манеж «Олімпієць» в Одесі, спортсмени тренуються серед калюж. У Харкові зруйновано стадіони з легкоатлетичними ядрами в спорткомплексах ХТЗ та «Восток». І така ситуація склалась майже в кожному спортивному комплексі України в будь-якому місті. А якщо відсутня матеріальна база для занять фізичною культурою і спортом, то про яке підняття масового спорту серед дітей та молоді України ми можемо говорити? Важко погодитися віддати дитину в секцію, наприклад, стрибків з жердиною, якщо на манежі відсутні мати, тече дах і на доріжках стоять калюжі.

Фізична культура і спорт є необхідними чинниками виховання дитини. Віддаючи дитину до її першої спортивної секції, ми переслідуюмо декілька цілей — це і фізичне здоров'я дитини, і з користю проведений нею час, і належне її оточення та формування дружніх комунікацій між дітьми тощо. Крім цього, фізична активність поліпшує і когнітивні функції людини. В журналі «*Medicine & Science in Sports & Exercise*» (квітень 2017 року) говориться, що у дітей у віці від 9 до 11 років фізична підготовка і хороша робоча пам'ять

залежні: якщо у дитини розвинені м'язи, то і тести на пам'ять вона буде виконувати добре і, що важливо, демонструвати успіхи в навчанні [4].

Ще однією з глобальних причин непопулярності фізичної культури і спорту в Україні є те, що сьогодні перемога в змаганнях, виконання нормативу, отримання спортивного розряду, спортивного звання стало безглуздом заняттям для молоді. З одного боку, це виглядає правильним — адже фізичною культурою потрібно займатись заради фізичного та ментального здоров'я, а не з метою отримання якоїсь економічної вигоди. Але отримання хоча б маленького матеріального бонусу — пільги при вступі до ЗВО, отримання надбавки до стипендії студента тощо — було б невеликим, але стимулом для занять фізичною культурою і спортом в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Важливе значення для цієї роботи мали праці авторів, які досліджують феномен фізичної культури і спорту в Україні — С. Запорожця [5], В. Бойка [6], І. Герасимчук та В. Мельник [7] та інших. Залишається невирішеною низка питань щодо можливості заохочення молоді до зайняття спортом, в тому числі шляхом нарахування надбавок до окладу за отримання спортивного звання.

Метою статті є обґрунтування необхідності матеріального заохочення молоді до зайняття фізичною культурою і спортом шляхом обов'язкового нарахування надбавок до окладу за отримання спортивного звання.

Виклад основного матеріалу.

Відповідно до ч. 2 ст. 42 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» в Україні присвоюються такі спортивні звання: Заслужений тренер України; Заслужений майстер спорту України; Майстер спорту України міжнародного класу; Гросмейстер України; Майстер спорту України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (п.3) з метою упорядкування оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, а також створення механізму підтримання на постійному рівні оптимальних міжгалузевих та міжпосадових співвідношень в оплаті праці встановлено наступні надбавки: за спортивні звання «Заслужений тренер», «Заслужений майстер спорту» — у розмірі 20 відсотків, «Майстер спорту міжнародного класу» — 15 відсотків, «Майстер спорту» — 10 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати). Але надбавки за почесні та спортивні звання встановлюються працівникам, якщо їх діяльність за профілем відповідає почесному або спортивному званню. За наявності двох або більше звань надбавки встановлюються за одним (вищим) званням. Відповідність почесного або спортивного звання профілю діяльності працівника на займаній посаді визначається керівником установи, закладу або організації.

Отже, якщо майстер спорту міжнародного класу працює в ІТ-сфері, йому така надбавка не передбачена. Але якщо він — головний спеціаліст Спортивного комітету України та при цьому ще й Заслужений майстер спорту, то до своєї заробітної плати отримає додатково 756 гривень 80 копійок [10].

Треба зазначити, що система спортивних розрядів і звань, окрім України, діє лише в інших країнах колишнього СРСР, а в Західній Європі і США успіхи спортсменів відзначають за іншою шкалою [10]. В Україні відповідно до п. 7 Розділу III Положення про Єдину спортивну класифікацію України, затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту України від 11.10.2013 № 582, спортивні звання «Майстер спорту України міжнародного класу (Гросмейстер України)», «Майстер спорту України» присвоюються спортсменам — громадянам України, спортсменам — іноземцям, особам без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, за виконання ними кваліфікаційних норм та вимог до відповідного виду спорту, затверджених в установленому законодавством порядку, за умо-

ви наявності у складі суддівської колегії на всеукраїнських змаганнях трьох суддів національної або міжнародної категорії. Цим же Положенням встановлюються вимоги присвоєння й інших спортивних звань.

Відповідно до Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту, затверджених наказом Міністерства молоді та спорту від 17.04.2014 р. № 1258, щоб отримати спортивне звання «Майстер спорту України» з легкої атлетики, спортсмен повинен посісти місце на одному з перелічених змагань: 2–8 — на Всесвітній універсіаді; 2–8 — на чемпіонаті світу серед юніорів; 3–8 — на чемпіонаті Європи серед молоді; 1–6 — на чемпіонаті Європи серед юніорів; виконати норматив в індивідуальних видах, який вказано у кваліфікаційній таблиці, на змаганнях I–IV рангів, що внесені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України. Наприклад, на змаганнях I–IV рангів виконати норматив серед жінок біг на 100 метрів за 11,80 секунд, або біг на 1000 метрів за 2.44,05 хвилини.

Згідно з Положенням щодо організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 09.02.2016 р. № 90, норматив з фізичної підготовки кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України та на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання складає: для чоловіків та жінок віком від 17 до 25 років — біг на 100 метрів на 5 балів за 14.5 секунд (майже рівень I юнацького розряду для жінок), а на 1000 — 3.50 хвилини (3.40 це III розряд для жінок). За цим Положенням кандидат до вступу на навчання до вищих закладів освіти із специфічними умовами навчання повинен протягом одного дня пройти випробування з наступних вправ: 1) комплексної силової вправи; 2) бігу на 100 метрів; 3) бігу на 1000 метрів. І, як ми бачимо, нормативи і саме випробування з фізичної підготовки для майбутніх поліцейських є досить жорсткими (що є правильним та логічним) і це підводить нас до того висновку, що серед курсантів вищих закладів освіти із специфічними умовами навчання бажано було б бачити осіб, які отримали спортивні звання.

Відповідно до Порядку та умов виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та курсантам вищих закладів освіти МВС із специфічними умовами навчання, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.04.2016 р. № 260, оклад курсанта з числа осіб, які не перебували на службі в поліції перед зарахуванням на навчання, що навчається за програмами підготовки фахівців освітніх ступенів магістра, бакалавра, складає: першого і другого курсу навчання — 208 грн., третього курсу навчання — 245 грн., четвертого і кожного наступного курсу навчання — 281 грн. Ні надбавок, ні премій або доплат за службу в нічний час курсанти не отримують. Єдине, на що мають право курсанти відповідно до того ж Порядку, це на підвищення на 25 відсотків посадових окладів за відмінне навчання або отримання відповідної кількості балів за шкалою ECTS за результатами екзаменаційної сесії (п.п. 8 п. 5). Маленький оклад пояснюється тим, що курсант з самого початку навчання у ЗВО і до випуску знаходиться на повному державному забезпеченні: проживає у безкоштовному гуртожитку, харчується, отримує форму, користується бібліотекою та ін. за кошти держави.

Звичайно, незважаючи на державну підтримку, кожен курсант ЗВО хотів би отримувати більше грошей, в тому числі і за спортивне звання, якщо вони його отримали (а такі курсанти є). Тим паче, що з часом проходження служби та отриманням чергових спеціальних звань поліцейських їх оклади підвищуються. Але поліцейська служба не відноситься керівниками установ, закладів або організацій МВС до діяльності за спортивним профілем. І це незважаючи на те, що протягом служби кожен поліцейський періодично не тільки підтверджує рівень своєї фізичної підготовки та складає тести з виконання тих самих вправ з тими самими вимогами, що ми описували вище, але й представляє свій підрозділ або ЗВО на спортивних змаганнях, у тому числі міжнародного рівня. Наприклад, курсанти Харківського національного університету внутрішніх справ відповідно до освітньо-професійної

програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти займаються на практичних заняттях спеціальною фізичною підготовкою обсягом у 18 кредитів [15]. Це найбільша кількість кредитів серед усіх навчальних дисциплін, що вивчають курсанти ХНУВС.

Що стосується студентів ЗВО без специфічних умов навчання, то вони також не отримують надбавок до стипендії за спортивні звання. У 2017 році народними депутатами України Т. І. Батенком, О. Л. Шевченком, В. М. Купрієм, О. І. Дубініним, В. В. Дідичем, В. Л. Шевченком, І. М. Констанкевич був поданий проєкт Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо заохочення зайняття молоді спортом» (реєстр. № 7339 від 27.11.2017 р.). Було запропоновано внести наступні зміни до Закону України «Про вищу освіту»: 1) статтю 44 доповнити новою частиною 3–1 такого змісту: «3–1. Поза конкурсом до державних і комунальних вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту зараховуються особи, яким присвоєно спортивні звання Кандидата у майстри спорту України, Майстра спорту України, Майстра спорту України міжнародного класу»; 2) абзац другий частини четвертої статті 62 викласти у такій редакції: «Студенти (курсанти) закладу вищої освіти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також студенти (курсанти) закладу вищої освіти, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, студенти, яким присвоєно спортивні звання Кандидата у майстри спорту України, Майстра спорту України, Майстра спорту України міжнародного класу, мають гарантоване право на отримання соціальної стипендії, у тому числі у разі отримання академічної стипендії» [16]. На жаль, цей законопроект було відхилено.

Цікавим є той факт, що в СРСР Державний комітет СРСР по фізичній культурі і спорту виплачував надбавки до окладів за звання «Майстер спорту СРСР» в розмірі 10 рублів на місяць, за звання «Заслужений майстер спорту СРСР» — 20 рублів на місяць [17].

Висновки.

Сьогодні фізична культура і спорт переживають не найкращі часи, незважаючи на низку прийнятих нормативно-правових актів, що повинні були забезпечити, якщо не розвиток, то хоча б підтримку цих сфер. І всі ми навіть підсвідомо розуміємо, що саме фізичне виховання наших дітей є базою для формування їх фізичного та розумового здоров'я, моральної стійкості та соціальної адаптації, але кризовий стан спортивної інфраструктури призводить до того, що молоді стає нецікаво займатись фізичною культурою та спортом. А участь у змаганнях, перемога в них, отримання спортивних розрядів і звань стає заняттям, позбавленим змісту, у зв'язку з тим, що воно вимагає не абияких моральних та фізичних зусиль, а матеріального задоволення майже не приносить. Наразі з оновленням складу Верховної Ради України, з її «омолодженням», питання матеріального заохочення молоді до зайняття фізичною культурою і спортом шляхом обов'язкового нараховування надбавок до окладу за отримання спортивного звання буде, сподіваємося, вирішене.

Список використаних джерел

1. Про додаткові заходи щодо державної підтримки і розвитку фізичної культури і спорту в Україні : Указ Президента України від 08.11.2002 р. № 998/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998/2002> (дата звернення 1.09.2019 року).
2. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року : постанова Кабінету міністрів України від 01.03.2017 р. № 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF> (дата звернення 11.8.2019 року).
3. Програма підтримки молоді та розвитку фізичної культури і спорту на 2017-2020 роки : рішення сільської Ради Колодяжської Громади 28.07.2017 р. № 4/4. URL: <http://kolodyazhne.gromada.org.ua/programma-pidtrimki-molodi-ta-rozvitku-fizichnoi-kulturi-i-sportu-na-20172020-roki-11-35-23-24-01-2018/> (дата звернення 12.9.2019 року).
4. Стасевич К.. Физическая активность и мозг. *Наука и жизнь*, 2017. № 9. URL: <https://www.nkj.ru/archive/articles/32066/> (дата звернення 11.8.2019 року).
5. Запорожец С. Неспортивные травмы украинского спорта. URL: <https://112.ua/statji/nesportivnye-travmy-ukrainskogo-sporta-chast-1-mertvyyu-hvataet-zhivogo-269974.html> (дата звернення 1.9.2019 року).

6. Бойко В. Спорт в Украине фактически уничтожен. URL: <https://racurs.ua/1447-vladimir-boyko-sport-v-ukraine-fakticheski-unichtojen.html> (дата звернення 22.09.2019 року).
7. Герасимчук І. С., Мельник В. В. Досвід створення і функціонування спортивно- оздоровчих клубів за кордоном. *Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні: Збірник наукових праць : І Всеукраїнська інтернет-конференція "COLOR OF SCIENCE", 29-30 січня 2018 року*. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2018. Вип. 1. С. 27-32.
8. Про фізичну культуру і спорт : закон України від 24.12.1993 р. *Відомості Верховної Ради України*, 1994 р. № 14. Ст. 80.
9. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: постанова Кабінету міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2002-%D0%BF> (дата звернення 16.09.2019 року).
10. Право спортсмена: які навіщо отримувати розряди у спорті. URL: <https://tsn.ua/prosport/pravo-sportsmena-uk-i-navischo-otrimuvati-rozryadi-u-sporti-1308003.html> (дата звернення 18.08.2019 року).
11. Положення про Єдину спортивну класифікацію України: наказ Міністерства молоді та спорту України від 11.10.2013 № 582. *Офіційний вісник України*, 2013. № 88. С. 168.
12. Кваліфікаційні норми та вимоги Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту : наказ Міністерства молоді та спорту від 17.04.2014 р. № 1258. *Офіційний вісник України*, 2014. № 42. С. 14.
13. Положення з організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України : наказ Міністерства внутрішніх справ від 09.02.2016 р. № 90. *Офіційний вісник України*, 2016. № 22. С. 170.
14. Порядок та умови виплати грошового забезпечення поліцейським Національної поліції та курсантам вищих навчальних закладів МВС із специфічними умовами навчання : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.04.2016 р. № 260. *Офіційний вісник України*, 2016. № 39. С. 210.
15. Офіційний сайт ХНУВС. URL: <http://univd.edu.ua/uk/dir/1942/osvitno-profesiyni-programy-pershogo--bakalavrskogo--rivnya-vyshchoi-osvity> (дата звернення 5.09.2019 року).
16. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо заохочення зайняття молоді спортом. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=62976 (дата звернення 5.09.2019 року).
17. О совершенствовании управления футболом, другими игровыми видами спорта и дополнительных мерах по упорядочению содержания команд и спортсменов по основным видам спорта: постановление Совета Министров СССР, Всесоюзного Центрального Совета Профессиональных Союзов и Центрального Комитета ВЛКСМ от 02.08.88 № 94.5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/v0945400-88> (дата звернення 5.09.2019 року).

References

1. Pro dodatkovy zakhody` shhodo derzhavnoyi pidtry`mky` i rozvy`tku fizy`chnoyi kul`tury` i sportu v Ukrayini [On additional measures for state support and development of physical culture and sports in Ukraine]: Ukaz Prezy`denta Ukrayiny` vid 08.11.2002 r. # 998/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998/2002> (data zvernennya 1.09.2019 roku) [in Ukrainian].
2. Derzhavna cil`ova social`na programa rozvy`tku fizy`chnoyi kul`tury` i sportu na period do 2020 roku [State targeted social program for the development of physical culture and sports for the period up to 2020]: postanova Kabinetu ministriv Ukrayiny` vid 01.03.2017 r. # 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF> (data zvernennya 11.08.2019 roku) [in Ukrainian].
3. Programa pidtry`mky` molodi ta rozvy`tku fizy`chnoyi kul`tury` i sportu na 2017-2020 roky` [ Youth Support and Physical Culture and Sports Development Program for 2017-2020]: rishennya sil`s`koyi Rady` Kolodyazhs`koyi Gromady` 28.07.2017 r. # 4/4. URL: <http://kolodyazhne.gromada.org.ua/programa-pidtrimki-molodi-ta-rozvitku-fizichnoi-kulturi-i-sportu-na-20172020-roki-11-35-23-24-01-2018/> (data zvernennya 12.09.2019 roku) [in Ukrainian].
4. Stasevich, K. Fizicheskaya aktivnost' i mozg [Physical activity and brain]. *Nauka i zhizn'*, 2017. № 9. URL: <https://www.nkj.ru/archive/articles/32066/> (data zvernennya 11.08.2019 roku) [in Russian].
5. Zaporozhec, S.. (2019) Nesportivnye travmy ukrainskogo sporta [Unsportsmanlike injuries of Ukrainian sport]. URL: <https://112.ua/statji/nesportivnye-travmy-ukrainskogo-sporta-chast-1-mertvyi-hvataet-zhivogo-269974.html> (data zvernennya 1.09.2019 roku) [in Ukrainian].
6. Bojko, V. Sport v Ukraine fakticheski unichtozhen [Physical activity and brain]. URL: <https://racurs.ua/1447-vladimir-boyko-sport-v-ukraine-fakticheski-unichtojen.html> (data zvernennya 22.09.2019 roku) [in Russian].
7. Gerasymchuk, I.S., Mel`ny`k, V.V. Dosvid stvorennia i funkciyvannia sporty`vno- ozdorovchy`x klubiv za kordonom. *Perspekty`vy`, problemy` ta nayavni zdotuky` rozvy`tku fizy`chnoyi kul`tury` i sportu v Ukrayini [Experience in creating and operating sports and health clubs abroad]: Zbirny`k naukovy`x prac` : I*

Vseukrayins`ka internet-konferenciya "COLOR OF SCIENCE", 29-30 sichnya 2018 roku. Vinny`cya: TOV «Firma «Planer», 2018. Vy`p. 1. S. 27-32 [in Ukrainian].

8. Pro fizy`chnu kul`turu i sport [About physical culture and sports]: Zakon Ukrayiny` vid 24.12.1993 r. Vidomosti Verhovnoyi Rady` Ukrayiny`, 1994 r. # 14. St. 80 [in Ukrainian].

9. Pro oplatu praci pracivny`kiv na osnovi Yedy`noyi tary`fnoyi sitky` rozryadiv i koeficiyentiv z oplaty` praci pracivny`kiv ustanov, zakladiv ta organizacij okremy`x galuzej byudzhetnoyi sfery` [On the remuneration of employees on the basis of the Uniform tariff grid of grades and coefficients for remuneration of employees of institutions, institutions and organizations of certain sectors of the budget sphere]: postanova Kabinetu ministriv Ukrayiny` vid 30 serpnya 2002 r. # 1298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2002-%D0%BF> (data zvernennya 16.09.2019 roku) [in Ukrainian].

10. Pravo sportsmena: yaki navishho otry`muvaty` rozryady` u sporti [Athlete's Right: What for sports]. URL: <https://tsn.ua/prosport/pravo-sportsmena-yak-i-navischo-otrimuvati-rozryadi-u-sporti-1308003.html> (data zvernennya 18.08.2019 roku) [in Ukrainian].

11. Polozhennya pro Yedy`nu sporty`vnu klasy`fikaciyu Ukrayiny` [Regulations on the Unified Sports Classification of Ukraine]: nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrayiny` vid 11.10.2013 # 582. Oficijny`j visny`k Ukrayiny`, 2013. # 88. S. 168 [in Ukrainian].

12. Kvalifikacijni normy` ta vy`mogy` Yedy`noyi sporty`vnoyi klasy`fikaciyi Ukrayiny` z olimpijs`ky`x vy`div sportu [Qualification Rules and Requirements of the Uniform Sports Classification of Ukraine for Olympic Sports]: nakaz Ministerstva molodi ta sportu vid 17.04.2014 r. # 1258. Oficijny`j visny`k Ukrayiny`, 2014. # 42. S. 14 [in Ukrainian].

13. Polozhennya z organizaciyi perevirky` rivnya fizy`chnoyi pidgotovlenosti kandy`dativ do vstupu na sluzhbu v Nacional`nu policiyu Ukrayiny` [ Regulations on the organization of checking the level of physical fitness of candidates for joining the National Police of Ukraine]: nakaz Ministerstva vnutrishnix sprav vid 09.02.2016 r. # 90. Oficijny`j visny`k Ukrayiny`, 2016. # 22. S. 170 [in Ukrainian].

14. Poryadok ta umovy` vy`platy` groshovogo zabezpechennya policejs`ky`m Nacional`noyi policiyi ta kursantam vy`shny`x navchal`ny`x zakladiv MVS iz specy`fichny`my` umovamy` navchannya [The procedure and conditions for payment of money to the police of the National Police and cadets of higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs with specific training conditions]: nakaz Ministerstva vnutrishnix sprav Ukrayiny` vid 06.04.2016 r. # 260. Oficijny`j visny`k Ukrayiny`, 2016. # 39. S. 210 [in Ukrainian].

15. Oficijny`j sajt XNUVS [Official site of KNUVS]. URL: <http://univd.edu.ua/uk/dir/1942/osvitno-profesiyni-programy-pershogo--bakalavrskogo--rivnya-vyshchoi-osvity> (data zvernennya 5.09.2019 roku)

16. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrayiny` «Pro vy`shhu osvitu» shhodo zaوخochennya zajnyattya molodi sportom [Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine "On Higher Education" to encourage youth sports]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=62976 (data zvernennya 5.09.2019 roku) [in Ukrainian].

17. O sovershenstvovanii upravleniya futbolom, drugimi igrovymi vidami sporta i dopolnitel'nyh merah po uporyadocheniyu soderzhaniya komand i sportsmenov po osnovnym vidam sporta [About perfection of management football, by other playing types of sport and additional measures on organization of maintenance of commands and sportsmen on the basic types of sport]: postanovlenie Soveta Ministrov SSSR, Vsesoyuznogo Central'nogo Soveta Professional'nyh Soyuzov i Central'nogo Komiteta VLKSM ot 02.08.88 № 945 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/v0945400-88> (data zvernennya 5.09.2019 roku) [in Russian].

ОТДЕЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРИМЕНЕНИЯ СРЕДСТВ ПООЩРЕНИЯ МОЛОДЕЖИ К ЗАНЯТИЯМ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРОЙ И СПОРТОМ

Тихонова Мария Анатольевна,

кандидат юридических наук, доцент

(Харьковский национальный университет внутренних дел,

г. Харьков)

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-4836-5928>

Митяева Карина Дмитриевна,

курсант, мастер спорта по пауэрлифтингу (raw100, wps / awps)

(Харьковский национальный университет внутренних дел,

г. Харьков)

В сфере физической культуры и спорта, несмотря на принятые нормативно-правовые акты, которые должны обеспечить ее поддержку и развитие, есть ряд проблем, среди которых мы можем назвать низкий уровень материальной базы и инфраструктуры для занятий физической культурой и спортом; практическое отсутствие популяризации и пропаганды физической культуры и спорта среди населения, как составляющих не просто здорового образа жизни, а физического и ментального здоровья человека; неудовлетворительные условия труда тренерских кадров, а отсюда их практическое отсутствие; недостаточное финансирование спортивных комплексов и т.д.

Поэтому за нечастые успехи наших спортсменов на международных соревнованиях мы можем благодарить упрямство, выносливость, терпение и силу духа родителей и детей, а также энтузиазм тренеров, которые все еще пытаются работать и воспитывать хороших спортсменов в сложившихся условиях.

В предлагаемой статье авторами подчеркивается то, что сегодня участие и победа в соревнованиях, выполнение норматива, получение спортивного разряда, спортивного звания перестало иметь значение. И это правильно с одной стороны, ведь такого рода поощрения остались только в странах бывшего СССР, в других странах молодежь занимается спортом и физической культурой, в первую очередь, ради здоровья. Однако получение хотя бы маленького материального бонуса — льготы при поступлении в вузы, получение надбавки к стипендии студента и т.д. — было бы небольшим, но стимулом для занятий физической культурой и спортом в Украине.

Ключевые слова: спорт; популяризация спорта; здоровый образ жизни; развитие физической культуры и спорта; физическая культура; оплата труда; надбавки; оклад.

PARTICULAR ISSUES OF LEGAL REGULATION OF APPLYING THE MEANS OF ENCOURAGING YOUNG PEOPLE TO DO PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

Tikhonova Mariia,

Candidate of Law, Associate Professor
(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-4836-5928>

Mitiaieva Karina,

cadet, master of sports in powerlifting (raw100, wps / awps)
(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)

In Ukraine, in the spheres of physical culture and sports, despite the adopted legal acts, which should ensure their support and development, there are a number of problems, among which we can name: low level of material base and infrastructure for physical training and sports; the practical lack of popularization and promotion of the physical and sports spheres among the population as components of not just healthy lifestyles but also physical and mental health; poor working conditions of the coaching staff; and hence their lack; lack of funding for sports facilities; etc.

Therefore, for the rare success of our athletes in international competitions, we can thank the stubbornness, stamina, patience and strength of parents and children, as well as the enthusiasm of coaches who are still trying to work and educate good athletes in the current circumstances.

The proposed article emphasizes the fact that today participation and victory in competitions, compliance with the standard, obtaining a sports category, sports title has ceased to matter. And this is correct on the one hand, since this kind of encouragement has remained only in the countries of the former USSR, in other countries young people are engaged in sports and physical culture, first of all, for the sake of health. On the other hand, in the opinion of the authors, obtaining at least a small material bonus — privileges for admission to higher education, receiving a student scholarship allowance, etc. — would be small, but an incentive for physical education and sports in the conditions created in these conditions spheres in Ukraine.

Key words: sport; popularization of sport; healthy lifestyle; development of physical culture and sports; physical culture; remuneration; allowances; salary.

Надійшла до редколегії: 15.09.2019